

LA CAMPANA DE GRACIA.

ADMINISTRACIÓ

REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA,

Rambla del mitj, 20

BARCELONA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

FORA DE BARCELONA

Espanya trimestre.

Antillas (Cuba y Pto. Rico).

8 rals.

16 »

Estranger.

18 »

CADA NÚMERO 2 QUARTOS PER TOT ESPANYA.

LA BONA VENTURA.

Si treballas, menjarás.--o sinó,... dejunarás.

CARRILS Y GALERAS.

Succeheixen á voltas desgracias irreparables, desgracias terribles, que fan posar la pell de gallina, que impresionan l'ànima y conmouhen las entranyas.

D'en tant en tant lo progrés, divinitat á qui adora'l sige en que vivim, exigeix las sèvases víctimas.

Fàbricas hi ha en las quals la maquinaria destrueix membres dels pobres obrers: noys inexperts moltes vegades pagan sa inexperiència y la necessitat que tenen de guanyar's el pà, ab una desgracia que 'ls deixa inútils per tota la vida, si es que no'ls roba aquesta vida mateixa.

Pero las desgracias ahont son majors ó més considerables, ja siga perque's veuen mes, ja perque may son individuals sino colectivas, es en los ferro-carrils per la terra, en los barcos que surcan la mar: en tot lo que porta'l nom de medis de locomoció.

Llavors ja no son desgracias: son catàstrofes, y l'aconteixement deixa dintre del recor de la humanitat arrels molt fondas.

* * *

Aquestes catàstrofes son molt de sentir: son molt de planye.

Urgeix que's busquin á tota costa medis pera evitarlas, medis perque no's reproduheixin.

Que no es lo progrés qui las causa, no es l'adelanto qui las ocasiona, no es la ciutat qui las motiva.

Si de cás es un progrés, un adelanto, una ciutat que no son complerts, que no han fet tota la creixensa, y que com las criatures, al comensar de caminar s'entrabancan y cauen.

* * *

Davant de las desgracias que devegadas occurriren may se'n acut malehir al progrés, al adelanto, á la ciutat.

Deixeu que creixin, deixeu que's desarrollin y no caurán.

Per xó, sempre que succeheix una catàstrofe, sentim la véu de las olivas y las xutas del passat queixarse dels moderns invents, y recordar ab místich arrobalement los temps aquells en que'l foch s'encenia ab esca y pedra foguera, y en que 'ls viatges se feyan ab mula, ab galera ó ab carromato.

Aquells temps ditxosos en que las carreteras eran escassas y 'ls camins estaban poblats de lladres y bandolers.

Aquells temps cristianissims en que ningú gosava fer un viatje de vuit ó deu horas, sense avants pendre 'ls sagaments per lo que pogués succehir.

Aquells temps de la bona fé y de las boñas costums, en los quals era més bon home l'home que dormia més, l'home qu'enrahonava ménos, l'home que passava ensopit y plé de nyonya 'ls anys millors de la seva vida.

Aquells temps, en fi, en que las terras y 'ls pobles pertanyian als convents, y 'ls convents alimentavan als seglars ab la sopa feta dels rosegons que sobravan del bén provehit refectori.

* * *

Ay! Ab quina anyoransa parlan de l'època de las perrucas empolvadas.

Llavors, diuhem, no hi havia descarrilaments. Naturalment: sense carrils, com dimontri volen que n'hi hagués.

Llavors no hi havia xques. Està clar: las galeras no necessitaven freno per deturar la seva ràpida carrera.

Llavors la vida estava més assegurada, la gent enveillia mes, no hi havia aquest desfici d'are, aquest sobressalt contínuo, aquest moviment etern, aquesta febra

inxextinguible. Naturalment, també enveilleixen las pedras.

Això diuhem y això creuhem.

Aixís s'expressan, cada vegada que una catastrofe succeheix y 'ns impresiona.

Y lo mes trist que hi há, es que encare troben badochs que se 'ls escoltan y se 'ls creuhem, badochs que suspiran quan ells suspiran, y que de bona fé voldrian tornar al temps de la picó y de Maria-Castanya.

* * *

Lo mer fet de que llavors no s'emprenia un viatje sense confessar y combregar, ho esplica tot.

Es que pèl camí quan no s'volcava y un hom se rompia l'ànima, hi havia lladres que l'hi prenian la camisa, quan no l'hi prenian la pell.

Res mes accidentat que un viatje en aquells temps, res mes incòmodo, res mes exposat.

Y si tinguessim datos per fer una estadística, veuriem que en aquells temps hi havia tanta desgracia com are, sinó mes, sent aixís que per cada mil homes que diariament se trasladan de una part al altre, llavors no n'hi havia un.

Home hi havia que havent nascut a Barcelona no havia anat mai mes enllà de la Budallera ó de ca'n Túnis.

Haver estat a Madrid, era haver estat al cel, després de passar, anant y tornant, pèl purgatori del viatje.

* * *

Y qué dirém dels que navegaven, avants de que'l vapor se apliques als barcos?

Qué dirém dels infelisos que, sense cap seguritat s'entregavan á mercé del vent y de las onas, dels que morian estrellats, dels que abordavan en una pellada roca y sucumbian víctimas de la necessitat mes terrible y desastrosa, víctimas de la fam?

Ah! D'aquests las olivas del passat no s'en recordan. La mar extenia una mortalla d'aygua sobre 'ls infelisos, y 'l seu recor quedava sepultat per sempre en lo fons del Océano.

* * *

Llavors los desastres eran individuals y mes freqüents: ara son colectius y mènos repetits.

Llavors no s'veyan yá penas se sabian; are la mateixa facilitat de las comunicacions fà que corrin al dia següent de un cap de mòn al altre, y que tothom ab ells se impresioni.

Llavors duya la notícia la galera: are la d'ú'l telégrafo.

Llavors, en fi, los descalabrats morian sense ausili; are, á la connoció elèctrica dels fils telegràfichs, desperta la caritat, y ràpida com lo pensament acut al lloch de la catàstrofe, á arrancar víctimas dels brassos de la mort, á envenar feridas, á aixugar llàgrimas yá consolar ab lo balsam del amor als infelisos, als desgraciats, als pobres màrtirs del progrés!

Quins temps son millors? Los del carri ó 'ls de la galera?

P. K.

En Quebec ha estallat un gran incendi.

Tot un carrer, ha quedat un muntó de ruïnes. Entre 'l edificis cremats figuraren 7 hotels, 9 iglesias,

sias, la Audiencia, la Casa de la Ciutat y dos banchs de giros.

Las víctimas son moltes y 'ls danys á la propietat se calculan en 1.500.000 duros.

Nou iglesias! Com dimoni no se han salvat?

Es á dir que 'ls miracles no estan á la órde del dia?

Quina llàstima!

Dissapte tendrà lloch en el Teatro del Buen Retiro l'estreno d'una comèdia de màgia titulada *Los quatre pecats* lletra de un aplaudit autor y música d'un que acostuma ferho molt bè.

Ma noy de *Buen Retiro*! no acaben may'l humor.

Bè es clar com que la coseta no va mal, mal los hi està'l dirho.

¿Qué han de fer sino complaire al públic que 'ls afavoreix?

En Bruselas va celebrarse á la nit del 16 del actual una manifestació imponent contra los catòlichs.

A las 9 de la nit va reunirse á la Plassa Major una multitud composta de mils de persones, recurrent los principals carrers de la ciutat cantant Brabantina, (himne patriòtic).

Al arribar á las casas dels liberals los victorejavan y saludaven ab atronadors xiulets als catòlichs.

Si, donchs, que los catòlichs de Bruselas tenen bona pessa al taler. Que se'n vajan á ensarronar pagesos, que de la ciutat los treuen.

Se han rebut á Madrid de Zaragoza, set milions de rals destinats al Banch d'Espanya.

¿Com creurian vostés que jo no 'ls hi he vist ni la sombra?

Durant la present semana es un escàndol las bolas repartidas.

No en pochs los gossos de cos present pèl mitjà dels carrers de la ciutat.

Jo comprehench que 's matin gossos per molt que cap altre medi s'hagi ocorregut á l'Ajuntament; pero lo que no puch comprehendre es com se deixan las víctimas de manifest tantas horas en mitjà de la via pública, causant tals espectacles repugnancia als transeunts y no poch incomodo als pobres vehins que tenen la ganga de tenir davant de casa algun cadaver d'aquests, enmortalat de moscas.

L'Ajuntament creu tal vegada....

Pero á que m'escàrrassos; l'Ajuntament no creu, ni pot creure, ni creurá res que no siga en qüestió de impostos tan ben acertats com los del gas y la rifa y lo demés son trons.

Magnífich es lo discurs de Castelar, pronunciat en defensa de la llibertat de ensenyansa!

Catebràtic, allunyat de la càtedra: home liberal, privat de comunicar las sanas doctrinas als seus deixebles, y gran orador, com cap mes d'Europa, figurinse que tal déu ser lo discurs, pronunciat ab aquest motiu.

Com tots los seus, encanta y seduheix

Com tots ells, per la rahó de ser l'últim, es lo millor.

Los lectors de *La Campana* l'coneixerán íntegro, aixís que arribi.

Un dels episodis més dolorosos del descarrilament de Tàrrega es lo que aném á referir á nosaltres lectores.

Cinch soldats, que havien fet tota la guerra contra 'ls carlins; que havien arrostrat privacions de tota mena; que havien sortit ilesos de una pluja de balas, se'n tornavan alegres, satisfets, als brassos de la família; ó tal vegada als de la novia,

ab lo canonet de llauna á la butxaca, y ab la lli-cencia absoluta dintre del canonet.

Tots cinch han mort en lo descarrilament.

Cap d'ells podrá llansarse als brassos de sa mare, que anhelosa, tal vegada 'ls espera y 'ls es-perará molt temps y sempre en va.

Tots los naufragis son terribles; pero un nau-fragi veyent lo port es més terrible que tots.

Vejin lo que son las cosas.

Existeix una comissió de ingressos, hi anava en Salaverría, demanava que tinguessin en comte 'ls seus apuros, y com si fos sòrda.

Hi vá en Cánovas, tús al entrar per dormir-se á coneixe: tots se l' hi treuen lo sombrero y... cor que vols, cor que desitjas.

No hi ha mes Sr. Salaverría.

El que nace para ochavo...

En l' elecció de la comissió de fueros, las oposi-cions varen guanyar una secció.

La secció q inta.

Y diuhen los del govern:

¡Han guanyat la quinta!

¡Ah, farsants! ¡Y alló de fora quintas?

Pero, vaja: lo qu' es de un discurs de oposició, d' aquells que no matan, pero que fan l' efecte de una manxiula, aquesta vegada sí, que no se'n escapan.

En Diaz Rada, aquell célebre general carlí s' ha presentat á indult.

Y l' govern, sempre generós, sempre magnánim l' ha fet brigadier d' exèrcit.

¡Mal-viatje!

Y jo que tinch un noy al colègi de cadets.

Vels' hi aquí que si l' envio ab los carlins, are tè vint anys y al ménos ja fora coronel.

En Cánovas se fa ministre de Hacienda.

Y la bolsa baixa.

Naturalment.

Si ha de pagar als tenedors, ab la mateixa mo-neda que al poble liberal, ja estan bén frescos.

No 'n tragaran poca de saliva.

Una de las personas que primer varen veure l' descarrilament de Tárrega, era l' Sr. Girona, que venia de Madrid.

En lo tren descarrilat hi anava, segons diuhen, son germà D. Ignasi.

La línia ferrea vá ser construïda por lo Sr. Gi-rona.

Y com per la pendent que hi ha, l' tren que no vá poder detenir-se y evitar lo descarrilament, resulta que sobre l' terreno vá poderse convence l' constructor de las malas condicions de l' obra.

Tenim curiositat de saber si s' inaugurará una suscripció á favor de las víctimas del desastre, per veure per quina cantitat s' hi suscriurán los qui ab la construcció de la línia varen fersi barba d' or.

Anys endarrera vá ocorre una desgracia sem-blant á la de Tárrega.

Y l' Brusi, á pesar de que encara no era mar-ques, deya:

«Afortunadament los cotxes estrellats, tots eran de tercera classe.»

Auy, davant de la catàstrofe ocorreguda en Tárrega, nosaltres que no som ni serém may marquesos, no tenim més que dir:

«Desgraciadament, en los cotxes estrellats, hi havia sers humans, pertanyents á totas las classes de la societat.»

LO BARRET DEL ONCLE.

Vos vaig á contar la historia
de un pobre barret pelut,
que té per única glòria
haber perdut la memoria
de l' que ab lo temps ha sigut.

Una nit freda y més fosca
que la gola de un follet,
l' oncle va comprá un barret
de color de ala de mosca.
Se'l prova frente al mirall;
paga'l gusto, y decidit
s' em planta fet un mosquit
carrer de Fernando avall.

Quan tornaba cap á munt
com aquell que el cel miraba,
algú que al terrat s' estaba
li hi va tirà pe'l damunt,
y una poma y un pebrot
y un troncho de col pelat,
que l' hi va quedar marcat
á las alas del tarot.

Y com si aixo no fos prou,
per fer tornar mico a un home
l' hi van anyadir per broma
dos closcas y un robell d' ou.

Posat com un sant Mateu
l' oncle va quedar sorpres
un rato; pero després
del cap lo barret se tréu.

Y al veure'l tan malparat
y ab tan funestas senyals
—Mals aguanyats trenta rals!... —
crijava desesperat...

Y'l que 'n tenia desitj
va saber, tot fent lo payo,
que aquell barretet tan cayo
sols costaba un duro y mitj..!

Ajudat de la benzina,
del raspall y l' ayguardent,
va posa'l barret decent
la planxa de sa cusina.

Sols va perdre un xiquet, puig
si algú de la vera l' veua
sembla aquet sombrero, deya,
de color de gos com fuig..!

Tant si fa calor com fred,
com si la pluja barrina,
l' oncle tragina 'l barret
y fins sembla un senyoret
ab lo garbo ab que l' tragina.

¿Es avuy dia de festa?
barret al cap y al carré'
¿Qué estém en dia feine?..
donchs lo barret a la testa.

Y enfouzat fins al ciatell
s' en va cap á dona un vol,

sense por que 'ls ralgs del sol
l' hi parteixin lo cervell.

Diuhen alguns que no'n té;
pero jo no m' embolicó....

¡després si m' donan un mico
no voldrà sabé l' perqué!..

Enfonzada en un racó
te l' oncle una botigassa,

que crech que dona á la plassa
frente la diputació.

Dintre d' ella hi ha un tarot,
ficat en una banadera;

que encare porta al darrera

las hassanyas de un pebrot.

Ja la planxa hi ha passat;
ja hi ha passat la benzina;

prou la ma de la cusina
de renovarlo ha probat,

pero en va, desguitarrat,
sense memoria del que era,

ficat dintre la banadera
passa una vida fatal;

mostrant sempre la senyal
del pebrot, al seu darrera.

Y no torno á explicar res
de lo que l' pobre ha patit,

perque sols ab lo que hi dit

podran compend e'l demés.

Ha rebut signos fatals
ha sapigut le l'guero,

y... en lluix se troba un sombrero

més carregat de senyals

Are si 'ls pregunto jo;

—lectors, apa, j'm' han entés?..

de segur que tots vostés

me contestarán que no.

Donchs senyors, no sé que 'ls diga:

lo que callo es un secret.

Silencio!.. veig un barret,

y entra l' oncle á la botiga.

SIMON LAS EQUIS.

En Benicassim un carlista indultat vá penjar al seu balcó lo dia del aniversari del Papa una bandera carlista ab lo lema de Déu, Patria y Rey.

L' autoritat vá manar que tragues la dita bandera; pero l' home feya l' pagés, fins que un guardia vá recullirla.

Jo l' haguera agafat y trasladantlo en un barco l' hi haguera fet dur un pendó ab los següents lemas: Filipinas, Marianas, Sofra.

Y, vels' uaqui.

La *Gaceta de Moscou* diu: que 'ls turcs han enarbolat en Bosnia la bandera verda, signo de guerra santa contra los cristians.

¿Guerra santa? ¿qué vol dir guerra santa?

Vaja que tinx de la bandera verda.....

«Lo vert es menjá pels ases.»

Un habitat del regiment d' húsares de la Princesa desaparegué de Madrid ab quatre mil duros.

Lo regiment pot haber quedat inhabilitat; pero lo qu' es ell de segur que ja 'l tenen *habilitat* per uns quants dies.

Pero, vaja, emportarse n' quartos així, no té cap *habilitat*.

Un mestre de la província de Valencia te acabat un drama titulat *Hambre*.

¡Pobre mestre! Si 'n será l' obra de inspirada!

No ha fet menos un d' aquí á Catalunya.

Un mestre també te escrit un quadro catalá titulat *Fam canina*.

Bon método per acabarse de morir en un recó!

Escriure obres dramàtiques aquí en Espanya es equivalent á convertirse en mestre.

Per totas parts se vá á Roma, y per tots los camins á la miseria.

Diu un despatx tèlegrafich fetxat en Constanti-noplà:

Lo periódich titulat *El Correo de Oriente* ha sigut suspés per un mes, á consecuència d' haver publicat un article contra Hussein Avni Pachá.

Aixó deu ser una equivocació.

Serà un periódich d' Espanya que diria mal contra en Romero Robledo.

Lo canonje Manterola ha entrat en la companyia de Jesús.

Y aixó 'ns recorda aquell rodolí de l' auca del Hijo malo:

Vá con malas compañías.

Ja tenim Sant Pere en porta: aixó vol dir que ja som á Sant Pere.

Aquest any lo pobre Sant està molt cremat ab lo men que es capás de no donar entrada á casa sèva á ningú que 'u solliciti. No porta poca qua 'l seu picadillo.

Figúrinse que ab l' aniversari del San Pare veu

LA CAMPANA DE GRACIA

desfeta completament certa profecia del seu mestre que diu: «Pere, ningú en la terra reinarà 'ls anys que reinis tú.»

Y lo saut «Pare respon en això: Pere, per ara te'n portas marxo perque ja'n porto alguns més que tu.»

Y figurinse vostés si'l pobre Pere té motius d'estar fet un polvorí.

Ja m' agradaría sentirlos quan se topin per allí dalt. M' agradaría, dich mal, no m' agradaría, perque això seria senyal de que jo també hi fora y ja poden compendre vostés que fora per mí ben poca garantia.

Ja se'm figura veurels aquesta tarda tots contentons sortir del cafè ab los corresponents vells y cap als toros falta gent.

Ja 'ls estich sentint durant la corrida cridant desaforadament, *cansaladit arriba cartones, caballos, la pica corta y los demès crits de reglament.*

Ja 'ls veig sortir tots afatigats murmurant entre dents, com parodian los metjes del *si's plau per farsa*.

Ja han volat dotze ralots. Ja han volat dotze ralots.

Lo dia dels toros la tranvia vá suspendre 'l servei durant l' hora de anar á la plassa.

Lo vá suspendre perque 'ls cotxes se prenen per assalt y s' omplen de gom á gom, y la autoritat balda á l' empresa á multas per cada una de aquestes infraccions inevitables.

Nosaltres indicarem á l' empresa un medi perque 'ls cotxes no s' omplin

Busca á dos individuos de la policia y 'n coloca un á cada plataforma.

Pero té de mirar que sigan dels que van més bruts.

D' aquesta manera no hi ha ningú que hi puji.

Lo Congrés de Washington ha assegurat als negres lo dret de votar.

Lo Congrés espanyol ha quitat á molts blanxs lo mateix dret.

Ja 'u veuen: ab goberns com lo que tenim, som pitjor que 'ls negres.

Al Pilar de Zaragoza ha ocorregut un robo considerable.

Los lladres s' han apoderat de una infinitat de pedras preciosas, pertanyents á la celebrada Verge.

En quins temps hem arribat!

Ni la mare de Déu està segura!

Are 'ls aconsellarém una cosa.

Si may tenen son, no 's fiquin pas á cap iglesia á fer petar una bacaïna.

A Valencia una dona vá introduhirse en la troba y vá dormirse.

Y de la trona vá anar á parar al quartelillo, y del quartelillo á la presó.

Massa devota! Pobre dona.

L' altre dia 'l redactor de un *Diari*, que porta gorreta de pisa, troba á un amich que l' hi diu:

—Don Joan: ¿sab queahir vaig veure una cosa molt bona en lo seu periódich?

—¿Qu' era? l' hi pregunta molt satisfet lo defensor del montanyosos nobles y caballerescos.

Y l' altre respon:

—Una lliura de formatje de Holanda.

Lo bisbe Caixal no vol anar á Roma.

No vol anar á Roma...

¿Saben perquè?

No vol anar á Roma per la penitencia.

Una espressió:
Es de l' actual ministre de Ultramar.
Un dia 'l Sr. Ayala vá escriure lo següent:
«Los lagos com més fondos son, més tranquillos.»
Que miri la tranquilitat del país, y qu' estudibi la profunditat del lago.

Deya un que 'ls tartanes de Valencia s' revelarian contra 'l tranvia, y que farian ab ell, lo que varen fer ab los cotxes de una central: tirarlos al mar.

A lo qual responia un guasson:
—Ca, no tinga por: bona manyga's donará l' empresa de la tranvia, en fer anar los carruatges ab carbassas.

Operacions aritméticas:
Veus' aquí algunas que l' govern del Sr. Cánovas posa en us, per honra y profit dels espanyols.
Se suman los gastos.
Se restan los ingresos.
Se multiplican los tributs.
Y s' parteix al pais pél mitjà.

Dissapte era 'l Sant del Sr. Mañé y Flaquer.
Per un involuntari descuit no varem donarli 'ls bons dies.

Pero no hi ha sant que no tinga cap-vuytada.
Per lo tant, D. Joan, que per molts anys puga celebrar tal festivitat, mentjantse per dinar mitjarració de tolerancia religiosa, mitja més de abolició de fueros, y una racció complerta de bilis.

CANTARELLAS.

Los uns viulen de plahers,
altres viulen de ilusions;
pero 'ls més, nineta, viulen
de viure del pressupost.

H. DE S. B.

Diuhens que fins mil doscentas
n' hi havia al Serrall del Turch,
y aquí al qui tracta ab mes d' una
l' hi arrapan le blanch dels nills.

H. DE S. B.

En la porta de una casa hi havia un títol que deya:

«Se limpia el calzado.»

Hi entrá un pages y exclama:

—Home, fässi 'l favor de limpiar me las espadenyas.

Un home va anar á pagar un vestit á casa 'l sastre.

—Rebaixim tot lo mes possible, digué 'l parroquiá.

—A lo qual respondugu 'l sastre, posantli 'l vestit á terra:

—No l' hi puch rebaixar mes.

En lo café:

—Moso: ¿Té ronyons?

—Si senyor.

—Pues si son bons, pörtame'n una racció.

—Demanim un' altra cosa, perque la veritat: avuy me sembla que 'ls tinch una mica condolits.

Un arriero passava per davant de una ermita, quan l' hi doná l' humor d' entrarí.

Al sortir, l' ermitá l' hi digué:

—Home: ¿ja marxeu tant aviat?

—Es que ja hi dit un pare-nostre.

—Es que també hi ha dos imatges, y 'n podiau resar un per cada una.

—Ja veurá: vosté que las coneix, díguls'hi que se 'l partéixin.

En una fonda:

—Noy, pòrtam un bistech.

—Si senyó: ab molt gust.

—No, noy, ab moltes patatas.

—També ab pebre i sal.

—També ab pebre i